

Glasbena in gledališka razstava in češke operne predstave na Dunaju. Razstava, ki se je otvorila v 7. dan maja na Dunaju, namerja pokazati razvoj glasbe in gledališča, ter seznaniti občinstvo z odličnejšimi glasbenimi in dramatičnimi uspehi raznih narodnostij. Tako obširna in mnogovrstna je, da ne zanima samo strokovnjaka, temveč i neveščaka, kakor glasba in gledališče v obče zanimata vsakega izobraženca.

Strokovna in z njo združena obrtniška izložba je v rotundi v Pratru. V narodopisnem oddelu so razložena od evropskih narodnostij le nekatera, večinoma že zastarela godala, in bogata zbirka hrvaških tamburic, — a od raznih azijskih, afričanskih in američanskih narodnostij zanimive zbirke raznovrstnih godbenih orodij, ter je ta oddelek za spoznavanje razvitka godbe neprecenljiv. Glasbena in gledališka razstava Avstrije in Nemčije kaže razvitek glasbe v teh državah, pričenski s prvimi početki notne pisave do naših dnij. Mnogi avtografi, slike, črteži in orodja jo izpopolnjujejo. V posebnih oddelkih se združujejo dela, slike in spomini velikih in slavljenih skladateljev, kakor tudi onih avstrijskih vladarjev, ki so glasbo ali sami gojili ali jo pa podpirali. — Dramatično slovstvo nemškega naroda se nam kaže v svojih početkih, duhovnih in pasijonskih igrach, do naših dnij, v obilici knjig in rokopisov, slik pesnikov, pisateljev in kritikov, podob igralcev in igralk. — Gledališča so razstavila bogate zbirke črtežev, dekoracij, kostumov itd., posebno se odlikujeta dvorno gledališče in opera na Dunaju. Razna pevstva in glasbena društva so razstavila svoja bandera in trakove, častna darila in priznanja, podobe in kolajne, publikacije in spise; izmed njih se odlikuje moško pevsko društvo dunajsko. Šole nam podajajo statistične podatke in učne pripomočke. Dunajsko dvorno gledališče in mesto dunajsko sta razstavili v posebnih paviljonih svoje prebogate in zanimive zbirke mnogih portretov in slik slovečih igralk in igralcev; opera portrete slavljenih pevcev in pevk in veliko zgodovinsko-zanimivih gledaliških listov. Črteže, slike, kostume, dekoracije, muzikalije, spise in knjige so razstavili i drugi narodi in države, tako Čehi in Poljaki, — Bolgari v posebnem paviljonu posebno za narodno glasbo zanimive stvari, — Rusija vzbuja občno pozornost in priznanje gledé na bogastvo in dragocenost svojih kostumov, — Bavarska zanima posebno zaradi spominkov na nesrečnega kralja Ljudevita, velikega podpornika glasbe in umetnosti, — Anglija je razstavila veliko število instrumentov, podob in avtografov, — Francija lepe dekoracije in kostume, — Italija, kjer se je glasba najmočnejše in najslavnejše razvila, — in Španija sta se udeležili razstave, torej se smé v istini imenovati svetovna v tej stroki.

V obrtni izložbi, ki je združena s strokovno, podaja se marsikaj zanimivega v bogati razstavi godbenih orodij ali pa stvari, ki se rabijo v kakoršnikoli zvezi v gledališču. Razven tega vidiš zanimive notranjščine gledaliških odrov. Pozabiti tudi ne smemo izborne razstave vojaške godbe v Prusiji, ki nam kaže lepí njen razvitek. Obžalujemo, da se ni priredila jednaka razstava i za našo avstrijsko vojaško godbo.

A ne samo razstava v rotundi nudi ti zanimivosti, nego tudi park pred njo. Razven gostilniških in kavarnarskih zgradb imaš ondi lepo in okusno zgrajeno gledališče za predstave za časa razstave, — ondi je velika dvorana za koncerte, — ondi je gledališče za punice (marionette), — ondi je lepa, velika panorama, predstavljajoča ladijo, ki je priplula v newyorško pristanišče; slikana je z izborno resničnostjo, morje in breg — oboje, kakor v istini, — ondi je pred vsem zanimiv trg z dunajskega mesta, natanko posnet po slikah koncem 17. veka, kjer je tudi burkežem postavljen poseben oder. Ta posnetek trga iz prošlih vekov jako vabi in mika občinstvo. Da so se ondi, kakor i drugodi, nastanili trgovci, priporočujoči ti razno blago v prodajo, — ter nastanile pivnice in gostilne, to je pač umevno; pa, ako te tudi vsa okolica in celó oprave strežkinj zazibljejo v sanje, da si v prošlih časih, strezne te draginja, — saj prošli vekí so sloveli i zaradi svoje cenosti. Posebno svariti je tujca pred francosko restavrácijo v parku; sicer pa naj pazi na to, kje se zbira največje število meščanskih ljudij: tukaj dobođe dobrega blaga za primerno ceno.

(Dalje.)

Znameniti grobovi l. 1891/2. »Dom in Svet« žaluje za tremi vrlimi prijatelji: Dne 22. marca p. l. je umrl v Št. Petru na Notranjskem tamošnji kurat **Anton Tramte**, vzoren duhovnik, vrl narodnjak. Porodil se je v Škocijanu pri Dobravi 6. maja 1846., posvečen 31. julija 1871. Za »Dom in Svet« je spisal l. 1890. »Nekaj o fotografiji«. O isti tvarini je sestavil obširen spis, ki pa je ostal v rokopisu.

Dne 6. novembra p. l. je umrl na svojem domu v Planini na Notranjskem ljubljanski bogoslovec **Alojzij Rován**. Porojen 28. maja l. 1870. je zvršil gimnazijo v Ljubljani in stopil l. 1889. tu v semenišče. Bil je nadarjen pisatelj, ki bi izvestno mnogo koristil domovini s svojimi spisi. V »Dom in Svet«-u je priobčil l. 1890. podobico »Godec« in l. 1891. povest »Prijatelja«. V »Pomladnih glasih« I. zvezek l. 1891. je njegova povest »Mlado življenje«. Več njegovih dovršenih in nedovršenih spisov je ostalo v rokopisu.

Jako nadarjen mlad pisatelj je bil **Feliks Šarec**. Porodil se je v Ljubljani 23. julija 1868. Zvršivši leta 1888. ljubljansko gimnazijo, je stopil v goriško semenišče, leto pozneje pa v ljubljansko. Poldrugo leto trajajoča huda prsna bolezen ga je položila v prerani grob v Moravčah pri njegovih stariših 11. maja leta 1892. Spisi iz njegovega peresa pričajo o njegovih izrednih pisateljski nadarjenosti. Še kot dijak je spisal knjižico: »Doma in na tujem. Povest iz preteklega stoletja. Založil Giontini. 1889.« Str. 58. — V istem letu je poslovenil po W. Massliebu knjigo: »George Stephenson, oče železnic. Založil Blaznik. 1889.« Str. 266. — V »Dom in Svet«-u je priobčil tri kratke povesti: »Materina molitev«, l. 1889.; »Na grobeh« in »Aula tentaminum — pa sodnijska temnica«, l. 1890. — Razven tega je poslovenil za »Slovenca«, l. 1890. (št. 188—192) sliko »Jezuit in prostožidar«.

Večni jim pokoj in čast njih spominu!

J. B.